

บทที่ 1

บทนำ

แผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดเชียงใหม่ 5 ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559) ต
แผนการจัดสวัสดิการสังคมฉบับนี้ จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เน้นบูรณาการการดำเนินงาน
ด้านสวัสดิการสังคมของจังหวัดให้มีเอกภาพ ส่งเสริมการใช้ศักยภาพและสมรรถนะของหน่วยงาน
ภายในจังหวัด และการเชื่อมโยงหน่วยราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น
ชุมชน และองค์กรสวัสดิการชุมชนหลากหลายมิติ ภายใต้ฐานคิดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ.2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)
การจัดทำแผนฉบับนี้เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดทำโดยภาคีร่วมพัฒนาทุกภาคส่วน มี
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด เพื่อให้สามารถแสดงภาพการพัฒนาในอดีต และสะท้อน
ความต้องการสาธารณะที่แท้จริง อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการ
บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

บทที่ 2

ข้อมูลระดับพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ข้อมูลด้านโครงสร้างประชากร

มีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,673,930 คน แยกเป็น ชาย 817,858 คน หญิง 856,072 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 83 คน/ตร.กม. (ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2553) มีผู้ประสบปัญหาทางสังคมทุกประเภท ทั้งสิ้น 249,784 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ของประชากรในจังหวัด แบ่งเป็นเด็ก ร้อยละ 28 ผู้สูงอายุร้อยละ 14.5 โดยกลุ่มที่ประสบปัญหาหนักที่สุดได้แก่ กลุ่มคนยากจน มีผู้พิการที่จดทะเบียนแล้วทั้งสิ้น 31,200 คน

จำนวนประชากรชุมชนบนพื้นที่สูงกระจายตามอำเภอต่าง ๆ 20 อำเภอ จำนวน 1,251 หมู่บ้านมีจำนวนประชากร 312,447 คน เป็นชาย 157,367 คน เป็นหญิง 155,080 คน 70,820 ครอบครัว อำเภอที่มีประชากรชุมชนบนพื้นที่สูงมากที่สุด ได้แก่ อมก๋อย รองลงมาได้แก่ อำเภอแม่แจ่ม อำเภอเชียงดาว อำเภอฮอด มีกลุ่มชนต่าง ๆ รวม 13 ชนเผ่า เป็นชาวเขา มีจำนวน 7 เผ่า ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง เมี่ยน (เย้า) อาข่า(อีก้อ) ล่าหู่(มุเซอ) ลีซอ(ลีซู) และ ลัวะ จำนวน 229,382 คน เป็นชนกลุ่มน้อย จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ปะหล่อง ไทยใหญ่ ไทยลื้อ จีนฮ่อ และอื่น ๆ รวมกันเป็นจำนวน 34,022 คน และคนไทยที่อาศัยอยู่ในชุมชนบนพื้นที่สูง จำนวน 49,043 คน

- ชนเผ่ากะเหรี่ยง มีจำนวนมากที่สุด คือ 128,880 คน รองลงมาได้แก่ ไทย มุเซอ ม้ง

แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 25 อำเภอ 204 ตำบล และ 2,066 หมู่บ้าน มีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ดังนี้

- 1) หน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง จำนวน 166 หน่วยงาน
- 2) หน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 34 หน่วยงาน
- 3) หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง

เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง

เทศบาลเมือง จำนวน 3 แห่ง

เทศบาลตำบล จำนวน 93 แห่ง

องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 113 แห่ง

ประชากรจังหวัดเชียงใหม่มีผู้นับถือ ศาสนาพุทธ 91.80 % ศาสนาอิสลาม 1.17% ศาสนาคริสต์ 5.60% ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ 0.02% ศาสนาอื่น ๆ 1.41%

2.2 ข้อมูลด้านการศึกษา

จังหวัดเชียงใหม่ มีสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 1,146 แห่ง ในจำนวนนี้มี สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา 9 แห่ง อาชีวศึกษา 7 แห่ง โรงเรียนนานาชาติ 8 แห่ง มีครู/อาจารย์ 21,155 คน และนักเรียน นิสิต นักศึกษา 440,706 คน ซึ่งอัตราส่วนครู/อาจารย์ ต่อนักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็น 1:21

จำนวนนักเรียนนักศึกษาในสังกัด แยกเป็น

- 1) ระดับก่อนประถม จำนวน 58,654 คน
- 2) ระดับประถมศึกษา จำนวน 139,288 คน
- 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 75,804 คน
- 4) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จำนวน 45,713 คน
- 5) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีพ จำนวน 22,203 คน
- 6) ระดับอุดมศึกษา จำนวน 99,044 คน

2.3 ข้อมูลด้านสาธารณสุข

มีสถานพยาบาลแผนปัจจุบัน ทั้งสิ้น 47 แห่ง 5,752 เตียง

- สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 23 แห่ง จำนวนเตียง 1,375 เตียง
- สังกัดกระทรวงอื่น 10 แห่ง จำนวนเตียง 2,808 เตียง
- เอกชน 14 แห่ง จำนวน 1,569 เตียง

บุคลากรทางสาธารณสุข

- ก) แพทย์ 1,167 คน อัตราส่วนแพทย์ : ประชากร เท่ากับ 1 : 1,440
- ข) พยาบาล แยกเป็น
 - พยาบาลวิชาชีพ 4,169 คน อัตราส่วนพยาบาล : ประชากร 1: 403 คน
 - พยาบาลเทคนิค 165 คน อัตราส่วนพยาบาล : ประชากร 1: 10,186 คน
- ค) เภสัชกร 155 คน อัตราส่วนเภสัชกร : ประชากร 1:5,659 คน
- ง) ทันตแพทย์ 155 คน อัตราส่วนทันตแพทย์ : ประชากร 1: 13,445 คน
 - อัตราการเกิด 9.86 ต่อ 1,000 คน
 - อัตราการตาย 7.75 ต่อ 1,000 คน

สาเหตุการป่วยที่สำคัญ 10 อันดับของจังหวัดเชียงใหม่ (จากสถิติผู้ป่วยนอก)

- 1) ระบบหายใจ
- 2) ระบบกล้ามเนื้อ
- 3) โรคระบบย่อยอาหาร
- 4) ระบบไหลเวียนโลหิต
- 5) โรคติดเชื้อและปรสิต
- 6) โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ โภชนาการและเมตาบอลิซึม
- 7) โรคผิวหนังและเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง
- 8) โรคระบบสืบพันธุ์ร่วมปัสสาวะ
- 9) สาเหตุภายนอกอื่น ๆ ที่ทำให้ป่วยหรือตาย
- 10) ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม

2.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี 2551 มีมูลค่า 130,129.54 ล้านบาท
 - ภาคเกษตร 14,997.32 ล้านบาท (11.53%) นอกภาคเกษตร 115,132.22 ล้านบาท (88.47%)

รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 21.64% มูลค่า 28,160.70 ล้านบาท
 รองลงมาเป็น

- สาขาการขนส่ง ขยายปลีก 13.73% มูลค่า 28,160 ล้านบาท
- สาขาเกษตรกรรม 11.35% มูลค่า 17,861.71 ล้านบาท
- สาขาการศึกษา 9.37% มูลค่า 12,187 ล้านบาท
- สาขาตัวกลางทางการเงิน 8.95% มูลค่า 11,645.98 ล้านบาท

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เฉลี่ยร้อยละ 3.11 โดยมีรายได้ประชากรต่อหัว เฉลี่ย 81,830.71 บาท/คน/ปี อยู่ที่อันดับที่ 3 ของภาคเหนือรองจากจังหวัดลำพูน และจังหวัดกำแพงเพชร
 รายได้ประชากรในเขตชนบท เฉลี่ย 49,936 บาท/คน/ปี (จปฐ ปี 2553)

- อำเภอที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุด (จนที่สุด) คือ อ.อมก๋อย 27,158 บาท/คน/ปี
- อำเภอที่รายได้สูงสุด คือ อ.สันทราย 56,061 บาท/คน/ปี

2.5 ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย

ประเภทของที่อยู่อาศัย	รวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล	
	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประเภทของที่อยู่อาศัย	430,154	100.0	120,938	100.0	309,216	100.0
บ้านเดี่ยว	373,154	86.7	86,522	71.5	286,631	92.7
ทาวน์เฮาส์	6,468	1.5	3,581	3.0	2,887	0.9
ห้องชุด	10,425	2.4	8,109	6.7	2,316	0.7
ห้องแถว เรือนแถว	12,021	2.8	7,503	6.2	4,518	1.5
ตึกแถว	14,106	3.3	9,575	7.9	4,531	1.5
ห้องภายในบ้าน	2,482	0.6	1,691	1.4	791	0.3
เรือ แพ หรือรถ	122	0.0	69	0.1	53	0.0
อื่น ๆ	11,377	2.6	3,887	3.2	7,489	2.4
การครอบครองที่อยู่อาศัย	430,154	100.0	120,938	100.0	309,216	100.0
เจ้าของ	351,509	81.7	80,856	66.9	270,653	87.5
เช่าซื้อ	6,862	1.6	2,957	2.4	3,904	1.3

ประเภทของที่อยู่อาศัย	รวม		ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล	
	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ
เช่า	29,677	6.9	22,650	18.7	7,028	2.3
อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า	5,233	1.2	2,192	1.8	3,040	1.0
ให้อยู่เปล่า	25,197	5.9	9,239	7.6	15,958	5.2
ไม่ทราบ	11,677	2.7	3,043	2.5	8,633	2.8

2.5 ข้อมูลด้านการมีงานทำและรายได้

กำลังแรงงาน (ปี 2550) 940,503 คน (ประมาณ 59% ของประชากร) มีงานทำ 926,251 คนว่างงาน 13,695 คน อัตราการว่างงานเฉลี่ย 1.46% (อัตราการว่างงานของประเทศ 1.8% อัตราการว่างงานของภาคเหนือ 1.9%) โดยมีอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำอยู่ที่ 153 บาท/วัน

แรงงานต่างด้าว

จำนวนแรงงานต่างด้าว 104,734 คน ชาวพม่า 104,150 คน ลาว 530 คน กัมพูชา 54 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างงานภาคเกษตร 40,786 คน รองลงมา ได้แก่ งานก่อสร้าง 36,337 คน

2.6 ข้อมูลความมั่นคงทางสังคม

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2553 โดยสรุปเป็นสถานการณ์สังคมด้านต่างๆ ตามมิติความมั่นคงของมนุษย์ทั้ง 10 มิติ แยกพิจารณาตามแต่ละตัวชี้วัดภายใต้แต่ละมิติ พร้อมทั้งพิจารณาควบคู่ไปกับค่าเฉลี่ยของประเทศ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ : 2550)

มิติด้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงสภาพความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยใน 3 ด้าน โดยค่าเฉลี่ยของจังหวัด ประกอบด้วยความหนาแน่นของประชากร เท่ากับ 81.19 อัตราการถือครองที่อยู่อาศัยมีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 79.80 ขณะที่ร้อยละที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวร มีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 96.80

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านที่อยู่อาศัยในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านที่อยู่อาศัย	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด	ค่าเฉลี่ยประเทศ
ความหนาแน่นของประชากร	81.19	378.98
อัตราการถือครองที่อยู่อาศัย	79.80	80.93
ร้อยละของที่อยู่อาศัยที่มีสภาพคงทนถาวร	96.80	98.71

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในมิติด้านที่อยู่อาศัยนั้น จังหวัดเชียงใหม่มีตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยจังหวัดน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

มิติด้านสุขภาพอนามัย

ข้อมูลรายตัวชี้วัดของความมั่นคงด้านสุขภาพอนามัยแสดงไว้ในตารางที่ 2 โดยเฉลี่ยแล้ว อัตราแพทย์ต่อประชากร 100,000 คนมีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 54.12 อัตราพยาบาลต่อประชากร 100,000 คน มีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 300.42 ในด้านสุขภาพอนามัยอัตราผู้ป่วยเอดส์ต่อประชากร 100,000 คน มีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 6.54 อัตราผู้ป่วยสุขภาพจิตต่อประชากร 100,000 คนมีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ จำนวน 3,474.13

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านสุขภาพอนามัยในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านสุขภาพอนามัย	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด	ค่าเฉลี่ยประเทศ
อัตราแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน	54.12	29.45
อัตราพยาบาลต่อประชากร 100,000 คน	300.42	190.60
อัตราผู้ป่วยเอดส์ต่อประชากร 100,000 คน	6.54	13.98
อัตราผู้ป่วยสุขภาพจิตต่อประชากร 100,000 คน	3,474.13	1,989.68

ในมิติด้านสุขภาพอนามัยยังพบว่าจังหวัดเชียงใหม่ยังมีค่าเฉลี่ย อัตราแพทย์และพยาบาล และอัตราผู้ป่วยสุขภาพจิตต่อประชากร 100,000 คน สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในส่วนอัตราผู้ป่วยเอดส์ต่อประชากร 100,000 คน น้อยกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ

มิติด้านการศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านการศึกษารายตัวชี้วัด อัตราระหว่างนักเรียนต่อห้องเรียนมีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 20.55 อัตราครูต่อนักเรียน มีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 27 ร้อยละของประชากร อายุ 6 ปีขึ้นไปไม่เคยเรียนหนังสือมีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 9.52 อัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน มีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 27.60

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านการศึกษาในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านการศึกษา	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
อัตรานักเรียนต่อห้องเรียน	20.55	24.09
อัตราครูต่อนักเรียน	27	20.21
ร้อยละของประชากร อายุ 6 ปีขึ้นไปไม่เคยเรียนหนังสือ	9.52	6.12
อัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน	27.60	18.54

ตัวชี้วัดส่วนใหญ่ในมิติด้านการศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่มีค่าเฉลี่ยของจังหวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 3 ตัวชี้วัดด้วยกันประกอบด้วย อัตราครุภัณฑ์นักเรียน ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปไม่เคยเรียนหนังสือ และอัตราการมีคอมพิวเตอร์ต่อครัวเรือน ส่วนอัตรา นักเรียนต่อห้องเรียนมีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ

มิติด้านการมีงานทำและรายได้

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านการมีงานทำและรายได้ รายตัวชี้วัดแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว อัตราการว่างงานต่อกำลังแรงงานรวมมีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 1.35 ประชากรรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนมีค่าดัชนีเฉลี่ยต่อคน 16,141 บาท และอัตราครัวเรือนที่เป็นหนี้มีค่าดัชนีเฉลี่ยร้อยละ 53.60

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านการมีงานทำและรายได้ในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านการมีงานทำและรายได้	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
อัตราการว่างงานต่อกำลังแรงงานรวม	1.35	1.48
รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	16,141.00	19,697.31
อัตราครัวเรือนที่เป็นหนี้	53.60	54.86

ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยจังหวัดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศมีทั้งสิ้น 3 ตัวชี้วัดด้วยกันประกอบด้วย อัตราการว่างงานต่อกำลังแรงงานรวม รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน และอัตราครัวเรือนที่เป็นหนี้

มิติด้านความมั่นคงส่วนบุคคล

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านความมั่นคงส่วนบุคคลระดับพื้นที่พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวนคดีอาญา 5 กลุ่มต่อประชากร 10,000 คน มีค่าดัชนีเฉลี่ยจังหวัด15.48 ค่าเฉลี่ยประเทศ 11.04

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านความมั่นคงส่วนบุคคลในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านความมั่นคงส่วนบุคคล	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
จำนวนคดีอาญา 5 กลุ่มต่อประชากร 10,000 คน	15.48	11.04

ในมิติความมั่นคงส่วนบุคคล จังหวัดเชียงใหม่มีค่าเฉลี่ยของคดีคดีอาญา 5 กลุ่มต่อประชากร 10,000 คน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

มิติด้านครอบครัว

ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านครอบครัวรายตัวชี้วัด ตัวชี้วัดในมิติครอบครัวนี้มีอัตราการจดทะเบียนหย่า ต่อ 1,000 คู่ครัวเรือนมีค่าดัชนีเฉลี่ยของจังหวัด 5.49 ค่าดัชนีเฉลี่ยของประเทศ 4.50

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านครอบครัวในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านครอบครัว	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
อัตราการจดทะเบียนหย่าต่อ 1,000 ครัวเรือน	5.49	4.50

ตัวชี้วัดด้านครอบครัว อัตราการจดทะเบียนหย่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

มิติด้านการสนับสนุนทางสังคม

ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านการสนับสนุนทางสังคม รายตัวชี้วัด ค่าเฉลี่ยของอัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากรของจังหวัด 22.61อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน 0.21จำนวนศาสนสถานทุกประเภทต่อประชากร 100,000 คนมีค่าเฉลี่ย 119.32 และ อัตราการฆ่าตัวตายและทำร้ายตนเองต่อประชากร 100,000 คนมีค่าเฉลี่ย 48.25

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านการสนับสนุนทางสังคมในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านการสนับสนุนทางสังคม	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
อัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากร	22.61	22.13
อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน	0.21	0.22
จำนวนศาสนสถานทุกประเภทต่อประชากร 100,000 คน	119.32	71.26
อัตราการฆ่าตัวตายและทำร้ายตนเองต่อประชากร 100,000 คน	48.25	46.35

ในมิติด้านการสนับสนุนทางสังคม ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยจังหวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศมี 3 ตัวชี้วัด คือ อัตราผู้ทำประกันชีวิตต่อประชากร ,จำนวนศาสนสถานทุกประเภทต่อประชากร

100,000 คน และอัตราการฆ่าตัวตายและทำร้ายตนเองต่อประชากร 100,000 คนและ อัตราผู้ทำประกันสังคมต่อกำลังแรงงาน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ

มิติด้านสิทธิและความเป็นธรรม

ตารางที่ 8 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านสิทธิและความเป็นธรรมตัวชี้วัดที่ใช้สะท้อนมิติความมั่นคงด้านนี้ประกอบด้วยจำนวนคดีในศาลปกครองและการร้องเรียนกรณีที่ราษฎรขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐต่อ 100,000 คน อยู่ที่ร้อยละ 1.84 แต่ไม่มีคดีการคัดค้านโครงการรัฐ

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านสิทธิและความเป็นธรรมในระดับจังหวัดกับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านสิทธิและความเป็นธรรม	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
จำนวนคดีในศาลปกครองต่อประชากร 100,000 คน	6.00	5.96 คดี
จำนวนเรื่องร้องเรียนของประชาชนผ่านศูนย์บริการประชาชนต่อประชากร 100,000 คน	30.14	37.71 คดี
จำนวนเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมผ่านศูนย์ดำรงธรรมต่อประชากร 100,000 คน	0.18	0.2

จังหวัดเชียงใหม่มีค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดด้านสิทธิและความเป็นธรรมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

1 ตัวชี้วัด คือ จำนวนคดีในศาลปกครองต่อ 100,000 คน จำนวนเรื่องร้องเรียนของประชาชนผ่านศูนย์บริการประชาชนต่อประชากร 100,000 บาทและจำนวนเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมผ่านศูนย์ดำรงธรรมต่อประชากร 100,000คน มีค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในระดับจังหวัดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

มิติด้านการเมืองและธรรมาภิบาล

ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงด้านการเมืองและธรรมาภิบาล ตัวชี้วัดอัตราผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ค่าเฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่ 83.16 และจำนวนเรื่องร้องเรียนหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านศูนย์ดำรงธรรมต่อประชากร100,000 คน ค่าเฉลี่ย 1.23

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดในมิติด้านการเมืองและธรรมาภิบาลในระดับจังหวัด
กับประเทศ

ตัวชี้วัดด้านการเมืองและธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย/จังหวัด (คน)	ค่าเฉลี่ยประเทศ
อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง	83.18	76.19
จำนวนเรื่องร้องเรียนหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผ่านศูนย์ดำรงธรรมต่อประชากร 100,000 คน	1.23	1.60

เมื่อพิจารณาอัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของจังหวัดเชียงใหม่ใน อัตราการมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส.แบ่งเขตเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และจำนวนเรื่องร้องเรียนหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านศูนย์ดำรงธรรมต่อประชากร 100,000 คนมีค่าเฉลี่ยของจังหวัดน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

2.7 ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ 2553

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ ได้รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดเก็บข้อมูลจากหลายแหล่งด้วยกันได้แก่

1. จากองค์การปกครองท้องถิ่นผ่านแบบ อบท.1 และ อบท.2 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการชี้สถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัด และจัดลำดับความสำคัญและความรุนแรงของปัญหาสังคมในพื้นที่
2. การวิเคราะห์ข้อมูลผ่านระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม โดย จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่องค์การปกครองท้องถิ่น จำนวน 14 แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่นำร่องในการสร้างระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมระดับท้องถิ่น
3. การจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ผู้สูงอายุ โดยเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
4. การจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ครอบครัว โดยเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
5. การวิเคราะห์ข้อมูลของโครงการ Child Watch

จากแหล่งข้อมูลทั้ง 5 แหล่ง ทำให้ผู้วิเคราะห์สามารถประมวลผลสถานการณ์ปัญหาสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มที่มีความน่าสนใจและสามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังต่อไปนี้

กลุ่มปัญหาที่ 1 ปัญหาในกลุ่มเป้าหมายที่ต้องได้รับการพัฒนา

1. ปัญหาเด็กและเยาวชน ในส่วนของปัญหาด้านเด็กและเยาวชนพบว่า ปัญหาหลายปัญหาที่เคยมี

ในช่วงปี 2552 มีแนวโน้มลดลง เช่น ปัญหาความเหินห่างจากศาสนาและครอบครัว ปัญหาการกระทำผิดในเด็กและเยาวชน ปัญหาความรุนแรงในสังคม อันเป็นผลมาจากการดำเนินการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ก็ยังพบว่ายังมีปัญหาเด็กและเยาวชนอีกเป็นจำนวนมากที่ต้องได้รับการแก้ไข โดยสามารถเรียงลำดับตามความรุนแรงของปัญหา (ไม่สามารถระบุความรุนแรงเป็นร้อยละได้ เนื่องจากรวบรวมมาจากข้อมูลหลายแหล่ง) ได้ดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาการดื่มสุราและเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน (ปัญหาเดิม)
- 2) ปัญหาทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม (ปัญหาเดิม)
- 3) ปัญหาการบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสม เช่น ดิจเกมส์ ดิจอินเตอร์เน็ต (ปัญหาเดิม)
- 4) ปัญหาการรวมกลุ่มมั่วสุมและตั้งแก๊งของเด็กและเยาวชน (ปัญหาใหม่)
- 5) ปัญหายาเสพติด (ปัญหาใหม่)
- 6) ปัญหาสุขภาพและการขาดการออกกำลังกาย (ปัญหาเดิม)

นอกจาก ปัญหาด้านเด็กและเยาวชนที่พบแล้ว การศึกษายังพบปัจจัยเชิงบวกต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งปัจจัยบวกดังกล่าวคือ

- 1) กระแสจิตอาสาและการทำงานเพื่อสังคมในเด็กและเยาวชน
- 2) ความสัมพันธ์ทางศาสนา ซึ่งเดิมเคยเป็นปัญหาในอดีต
- 3) ความสัมพันธ์กับครอบครัว ซึ่งเดิมเคยเป็นปัญหาในอดีต
- 4) โอกาสในการศึกษาต่อและผลสัมฤทธิ์จากการศึกษา

2. ปัญหาด้านคนพิการ พบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีผู้พิการเป็นจำนวนมาก ประมาณ 30,000 คน และเพิ่มขึ้นทุกปี โดยผู้พิการส่วนใหญ่เป็นผู้พิการด้านการเคลื่อนไหว จากการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาของผู้พิการสามารถเรียงลำดับตามความรุนแรงได้ดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาการไม่ได้รับความช่วยเหลือทางสังคม
- 2) ปัญหาการไม่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการ
- 3) ปัญหาการถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความเอาใจใส่จากครอบครัว

3. ปัญหาด้านครอบครัว พบว่า ยังคงเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอยู่ เนื่องจากยังพบว่าครอบครัว

ยังเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกและชุมชนอยู่ โดยพบว่าปัญหาที่มีความสำคัญและมีควมรุนแรงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาการหย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือเลิกกัน นำมาซึ่งปัญหาครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว หรือบุตรหลานไม่มีผู้ดูแลพร้อมหน้า

- 2) ปัญหาสมาชิกในครอบครัวต้องไปทำงานต่างถิ่น และแยกกันอยู่ระหว่างสมาชิก เช่น พ่อแม่ไปทำงานต่างถิ่น ลูกหลานไปศึกษาต่อต่างถิ่น
 - 3) ปัญหาหัวหน้าครอบครัว มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ดุด่า ตี ตีตบตี
 - 4) ปัญหาสมาชิกในครอบครัวมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ลูกหลานเที่ยวเตร่ ดุด่า
4. ปัญหาผู้สูงอายุ เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่จังหวัดเชียงใหม่ ยังคงให้ความสำคัญ เนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามการเกิดขึ้นของสังคมผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุ มีปัญหาในหลายรูปแบบ โดยสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาดังต่อไปนี้
- 1) ปัญหาผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงบริการ เบี้ยยังชีพและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ได้
 - 2) ปัญหาความยากจนและมีภาระต้องเลี้ยงดูลูกหลาน
 - 3) ปัญหาช่วยเหลือตนเองไม่ได้ อยู่ตามลำพังและไม่มีผู้ดูแล
 - 4) ปัญหาด้านการดูแลสุขภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณสุข
 - 5) ปัญหาการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย

จากการศึกษายังพบอีกว่า ในจังหวัดเชียงใหม่ ยังมีปัจจัยเชิงบวกที่เอื้อต่อการดำเนินงาน

ผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่อีกหลายปัจจัย เช่น สภาพสังคมซึ่งเน้นเรื่องการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและให้ความสำคัญกับความศักดิ์สิทธิ์ ความกตัญญู เครือข่ายด้านผู้สูงอายุที่เข้มแข็งและมีบทบาทมาก สภาพสังคมที่ยอมรับนับถือและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเป็นผู้นำในชุมชน เป็นต้น

5. ปัญหาด้านแรงงาน พบว่า ปัญหาด้านแรงงานส่วนใหญ่เป็นปัญหาแรงงานต่างด้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลายทางของการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่า และประเทศอื่น ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้ มักจะได้รับผลกระทบทางสังคมในหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาสิทธิและความเท่าเทียมกันทางสังคม ปัญหาการตกเป็นเหยื่อของการเอาเปรียบแรงงานและการค้ามนุษย์

6. ปัญหาสตรี เป็นปัญหาใหม่ แต่กำลังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัญหาครอบครัวที่มีแนวโน้มของการหย่าร้างสูง มีปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง ใช้ความรุนแรง และมีรูปแบบที่เป็นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้สตรีต้องแบกรับภาระในการดูแลครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษา พบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาเกี่ยวกับสตรีใน 3 ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาสตรีหม้ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง เป็นปัญหาหลักที่มีผู้ประสบปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มนี้ (ร้อยละ 95)
- 2) ปัญหาสตรีถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ
- 3) ปัญหาสตรีถูกละเมิดทางเพศ

กลุ่มปัญหาที่ 2 ปัญหาคุณภาพชีวิต

ปัญหาในกลุ่มที่ 2 เป็นปัญหาสังคมในภาพรวม ว่ามีปัญหาในรูปแบบใด และปัญหาใดมีความสำคัญมาก โดยสามารถสรุปเป็นสภาพปัญหาต่าง ๆ ตามลำดับความรุนแรงของปัญหาได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการมีงานทำ รายได้ และหนี้สิน อันเนื่องมาจากมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ การว่างงาน การมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย และปัญหาการมีหนี้สินทั้งในและนอกระบบ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนทั่วไปขาดรายได้ ขาดแคลนทุนประกอบอาชีพ ไม่สามารถส่งเงินชำระหนี้สินได้ และว่างงานหรือตกงาน

2. ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในหลายประเด็นได้แก่ การไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยต้องอยู่ในที่สาธารณะ การอยู่อาศัยในที่ที่สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม การอยู่อาศัยในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อภัยธรรมชาติและภัยลักษณะอื่น ๆ รวมทั้งมีสภาพที่อยู่อาศัยที่ไม่มั่นคงถาวรควรได้รับการซ่อมแซม

3. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ปัญหาสำคัญที่สุดด้านสุขภาพคือ การติดสุราเรื้อรัง รองลงมาคือ ปัญหาจากโรคจากการใช้ชีวิตไม่เหมาะสม เช่น มะเร็ง เบาหวาน ความดันหัวใจ อันดับ ๓ พบว่าเป็นปัญหาโรคเอดส์และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ นอกจากนี้ เป็นปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพรูปแบบอื่น ๆ เช่น ดิถยาเสพติด เจ็บป่วยจนประกอบอาชีพไม่ได้ ติดโรคระบาด มีอาการเครียดและมีอาการทางจิตประสาท

4. ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ปัญหาด้านความปลอดภัยที่สำคัญที่สุดคือ ปัญหาการได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม ภัยหนาว และภัยจากหมอกควัน อันดับรองลงมาคือ การได้รับอุบัติเหตุจากยานพาหนะและการทำงาน ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ แต่เป็นส่วนน้อย เช่น ปัญหาการถูกลักทรัพย์ การถูกทำร้ายร่างกาย และการถูกล่วงละเมิดทางเพศ

5. ปัญหาด้านการศึกษา พบว่า ปัญหาใหญ่ที่สุดคือปัญหาผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ รองลงมาคือ ปัญหาเด็กไม่สามารถเข้าเรียนต่อภาคบังคับได้ เนื่องจากความไม่พร้อมทางเศรษฐกิจและครอบครัว ปัญหาการว่างงานหลังจบการศึกษา และปัญหาการออกจากโรงเรียนกลางคัน ตามลำดับ

6. ปัญหาด้านวัฒนธรรมและจริยธรรม พบว่า ปัญหาด้านนี้มีความรุนแรงน้อยที่สุดในกลุ่มปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่ก็ยังพบว่ามีปัญหาในระดับหนึ่ง โดยปัญหาที่รุนแรงที่สุดได้แก่ ปัญหาการมีร้านค้าที่ขายเหล้าและบุหรี่อยู่ใกล้กับสถานศึกษาและศาสนสถาน ปัญหาการเพิ่มขึ้นของร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต และร้านเผยแพร่สื่อลามกในท้องถิ่น และปัญหาสุดท้ายคือปัญหาความปรองดองและความแตกแยกในชุมชน ซึ่งต้องการการจัดการด้านความสามานฉันท์

บทที่ 3

ความเชื่อมโยงทางยุทธศาสตร์

ฐานคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยให้มีความเสมอภาค มีสิทธิเท่าเทียมกันและได้รับการคุ้มครองจากแนวนโยบายของรัฐด้านต่างๆนอกจากนี้ยังได้ระบุสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐได้ดังนี้

มาตรา 51 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐอย่างเหมาะสม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทันต่อเหตุการณ์

มาตรา 52 เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

เด็ก สตรี เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว การแทรกแซงและการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อสงวนรักษาไว้ ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกิด 16 ปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และช่วยเหลืออย่างเหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 54 บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

บุคคลวิกลจริต ย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 55 บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้อาศัยอยู่กับการยังชีพพ่อบุญได้รับสิทธิ ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

3.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546

กำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมไว้ใน

มาตรา 5 ในการจัดสวัสดิการสังคมขององค์การสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้รับบริการสวัสดิการสังคมให้คำนึงถึงเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) สาขาต่าง ๆ ที่จะดำเนินการตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น การบริการทางสังคม การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ นันทนาการและกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

(2) ลักษณะหรือรูปแบบและวิธีในการดำเนินการ เช่น การส่งเสริมการพัฒนา การสงเคราะห์ การคุ้มครอง การป้องกัน การแก้ไข และการบำบัดฟื้นฟู เป็นต้น

ในการจัดสวัสดิการสังคมตามวรรคหนึ่ง ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา และองค์กรอื่นใดได้มีส่วนร่วมด้วย

มาตรา 6 ในการจัดสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมที่คณะกรรมการกำหนด

3.3 แผนยุทธศาสตร์ 5 ปี สร้างสรรค์การสังคมไทยฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559)

เป็นแผนแม่บทการบริการสวัสดิการสังคมของประเทศไทยซึ่งมีเป้าหมายประสงค์ให้ประชาชนไทยทุกคนมีความมั่นคงทางสังคม ที่เกิดจากการได้รับสวัสดิการสังคมที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงด้วยวิธีการจัดการแบบพหุลักษณะ ตามสิทธิพลเมืองขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ชุมชนในสังคมไทยมีความเข้มแข็งและสามารถจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกไว้ด้วยตนเองและโดยการส่งเสริมจากภาครัฐและภาคีต่างๆในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง และสามารถจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกได้ด้วยตนเองและโดยการส่งเสริมจากภาครัฐและภาคีต่าง ๆ ในสังคม

สังคมไทยเป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา บนพื้นฐานลักษณะเด่นของแผนยุทธศาสตร์จัดสวัสดิการสังคมแบบพหุลักษณะด้วยวิธีการจัดสรรการสังคมเชิงรุกกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วม จากทุกภาคีเครือข่าย การให้บริการสังคมอย่างยั่งยืน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีมาตรฐานการทำงานแบบองค์รวมและครบวงจรโดยบูรณาการความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและภายนอก แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีเสถียรภาพ สามารถพึ่งตนเอง และ แข่งขันได้ ภายใต้การบริหารจัดการที่เกิดจากการมี

ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรมอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่
สมดุลและยั่งยืน

3.4 ยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่

จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ “มหานครแห่งชีวิตและความมั่นคง” โดยแบ่ง
ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ ออกเป็น 5 ด้านได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความ
มั่นคง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านบริหารจัดการ โดยในส่วนของการจัด
สวัสดิการสังคมนั้น จะเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ด้านสังคมได้มีการประเด็นยุทธศาสตร์ เอาไว้ดังนี้

“สร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข”

กลยุทธ์

1. เสริมสร้างความเป็นเลิศด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. ส่งเสริมภูมิปัญญาและทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ
3. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ
4. พัฒนาคุณภาพคนและสุขภาพให้เหมาะสมตามช่วงอายุและความหลากหลายของประชากร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ โดยบูรณาการกับแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี
สร้างสวัสดิการสังคมไทยของจังหวัดเชียงใหม่ โดยสรุปดังนี้

3.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่

วิสัยทัศน์

“มุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ด้วยสวัสดิการที่ทั่วถึง ครอบคลุมทั่วเข้มแข็ง
กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ”

เป้าประสงค์

ทุกคนในสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

พันธกิจ

- ส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการสังคม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- พัฒนาสถาบันครอบครัวและสมาชิกทุกช่วงวัย
- สร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิต
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งสู่การให้บริการที่เป็นเลิศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

กลยุทธ์

- ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแบบเชิงรุก
- ส่งเสริมกระแสจิตอาสาและการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายด้านสังคมทุกภาคส่วน
- ส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและอาสาสมัคร
- เพิ่มบทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน

กลยุทธ์

- ส่งเสริมพื้นที่สร้างสรรค์และกิจกรรมเชิงบวกให้แก่เด็กและเยาวชน
- พัฒนาศักยภาพ ทักษะชีวิต และภูมิคุ้มกันปัญหา
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านสภาเด็กและเยาวชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

กลยุทธ์

- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ
- เตรียมความพร้อมคนในสังคมก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ
- สร้างกระแสสังคมในการใส่ใจและให้ความสำคัญต่อสังคมผู้สูงอายุ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

กลยุทธ์

- ส่งเสริมครอบครัวเข้มแข็ง อบอุ่น และดูแลกันและกัน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- พัฒนาศักยภาพในการจัดการครอบครัวและภูมิคุ้มกันปัญหาภายในครอบครัว
- เสริมสร้างบทบาทของชุมชนในการดูแลครอบครัวผ่านศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- สร้างกระแสสังคมในการให้ความสำคัญและความใส่ใจครอบครัว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมความมั่นคงและการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเป้าหมายทางสังคม
กลยุทธ์

- พัฒนาเครือข่ายการคุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายในระดับชุมชน
- พัฒนาระบบการแจ้งข่าวสารและการเข้าถึงเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ส่งเสริมการให้ความรู้ในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์และโอกาสทางสังคมแบบเชิงรุก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกด้านการพัฒนาสังคม
กลยุทธ์

- พัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานให้มีความพร้อม มีศักยภาพและรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง
- พัฒนาเครื่องมือในการทำงานให้ทันสมัย ผ่านระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศการสื่อสาร
- พัฒนาระบบบริหารจัดการและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคในการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม 5 ปี (2555-2559)

1. จุดแข็ง

- โครงการสังคมภายในจังหวัด มีความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยคนในชุมชน ที่มีความเข้มแข็งและมีการจัดองค์กรที่ดีอยู่แล้ว เช่น ระบบฌาปนกิจสงเคราะห์ ระบบสวัสดิการชุมชน
- มีเครือข่ายการทำงานด้านสังคมที่เข้มแข็ง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ และองค์กรสวัสดิการชุมชน รวมทั้งชมรมผู้สูงอายุ และเครือข่ายของกลุ่มเป้าหมายด้านอื่น ๆ
- มีต้นแบบในการทำงานที่ประสบความสำเร็จมากมาย ในด้านการจัดสวัสดิการสังคมและการแก้ไขปัญหาสังคม ภายในพื้นที่
- มีการบูรณาการการทำงานด้านสังคมในระดับจังหวัดอยู่แล้ว ผ่านกลุ่มภารกิจด้านสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้สามารถเชื่อมการทำงานด้านสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดอ่อน

- มีรูปแบบของปัญหาที่หลากหลายและซับซ้อน ต้องใช้วิธีการแก้ไขที่แตกต่างกัน เช่น สังคมเมืองสังคมชนบท สังคมบนพื้นที่สูง สังคมคนต่างด้าว
- มีเด็กและเยาวชนจำนวนมากจากต่างอำเภอและต่างจังหวัด เข้ามาพักอาศัยในเขตเมือง
- จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งจากภายในและมาจากภายนอกจังหวัด
- มีจำนวนผู้ประสบปัญหาสังคมเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดศูนย์กลางของภาคเหนือ ทำให้มีผู้คนทั้งจากต่างจังหวัดและต่างประเทศ ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เข้ามาอยู่อาศัยจำนวนมาก
- ผู้ด้อยโอกาสจำนวนมาก ขาดการดูแลจากครอบครัว หรือไม่มีผู้ดูแล

3. โอกาส

- นโยบายสังคมสวัสดิการ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในระดับชุมชนในการจัดสวัสดิการและกระจายความทั่วถึงของสวัสดิการสังคมมากขึ้น
- มีกองทุนหลายรูปแบบ ที่เข้ามาสนับสนุนการทำงานของทุกภาคส่วน ส่งผลให้สามารถทำงานด้านสังคมได้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
- การทำงานด้านสังคมในภาคเอกชนและภาคประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น เช่น ระบบ CRS ในภาคธุรกิจ ระบบสวัสดิการในภาคประชาชน เป็นต้น
- องค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ให้ความสำคัญกับงานด้านสังคมมากขึ้น

4. อุปสรรค

- การเปิดเสรีภูมิภาคเอเชียในปี 2558 อาจจะนำมาซึ่งความซับซ้อนเกี่ยวกับประเด็นการเคลื่อนย้ายแรงงาน การค้ามนุษย์ และการจัดสวัสดิการสังคมในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดน
- กระแสโลกาภิวัตน์ ทุนนิยม และวัตถุนิยม ทำให้คนให้ความสำคัญกับสมาชิกในครอบครัว และการดูแลซึ่งกันและกันระหว่างคนในสังคมและชุมชนลดน้อยลง และเห็นแก่ตัวเงินและประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น ปัญหาหลายรูปแบบมีความซับซ้อนและแก้ไขยากมากขึ้น เช่น ปัญหาเด็กและเยาวชน
- ความเป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็นศูนย์กลางของภาคเหนือมีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง ทำให้เกิดสิ่งเร้าหรืออบายมุขรูปแบบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมค่อนข้างมาก
- สภาพความทุรกันดารและห่างไกลของพื้นที่ ทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกกลุ่ม
- ความถดถอยทางเศรษฐกิจ ราคาสินค้าแพง และภาวะการณ์ว่างงาน ส่งผลให้ผู้ต้องการได้รับสวัสดิการสังคมมีเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

ยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคม 5 ปี จังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2555–2559)

วิสัยทัศน์

“มุ่งสู่สังคมสวัสดิการ เพื่อประชาชนมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต และพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. สร้างความทั่วถึงและเท่าเทียมในการได้รับสวัสดิการสังคมและสิทธิทางสังคมในจังหวัด
2. ลดปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
3. พัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายทางสังคม เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการจัดสวัสดิการสังคม
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการมีบทบาทด้านการพัฒนาสังคมและจัดสวัสดิการสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคเอกชน ในการดูแลและร่วมพัฒนาสังคม

กลยุทธ์

- 1.1 ส่งเสริมระบบสวัสดิการชุมชน และการจัดตั้งองค์กรสวัสดิการชุมชน
- 1.2 เพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงสวัสดิการสังคมของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสวัสดิการสังคม เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , องค์กรภาคเอกชน อาสาสมัครและเครือข่ายอื่น ๆ
- 1.3 เพิ่มโอกาสการดำเนินกิจกรรมด้านสังคม โดยเครือข่ายด้านสังคมผ่านกองทุนต่าง ๆ
- 1.4 ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจดำเนินงานด้านสังคมผ่านระบบ CSR
- 1.5 ส่งเสริมแนวคิดด้านจิตสาธารณะและจิตอาสา เพื่อการพัฒนาสังคมในคนทุกช่วงวัย
- 1.6 ส่งเสริมการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ การสร้างความเท่าเทียม และการสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคมของทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน

กลยุทธ์

- 2.1 บูรณาการจัดระเบียบสังคมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อปัญหาสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน

- 2.2 เพิ่มศักยภาพระบบคุ้มครองสิทธิและการป้องกันการละเมิดเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่
- 2.3 พัฒนาทักษะชีวิตและการดำเนินชีวิตภายใต้ความสง่างามทางวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่
- 2.4 เพิ่มโอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคมของเด็กและเยาวชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
กลยุทธ์

- 3.1 พัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุและเครือข่ายผู้สูงอายุอย่างครบวงจร
- 3.2 เพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ
- 3.3 เตรียมความพร้อม ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ 45 ปีขึ้นไป
- 3.4 บริหารจัดการทุนทางสังคมและคลังปัญญาจากผู้สูงอายุ เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ในสังคม
- 3.5 พัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านการดูแลผู้สูงอายุทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคประชาสังคม
- 3.6 สร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุแก่ทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความอบอุ่นและเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว
กลยุทธ์

- 4.1 ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านครอบครัวศึกษา แก่สมาชิกในครอบครัวทุกช่วงวัย
- 4.2 เสริมสร้างความอบอุ่นเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชน ในการดูแลซึ่งกันและกันระหว่างคนทุกช่วงวัย
- 4.3 บริหารจัดการองค์ความรู้ต้นแบบครอบครัวตัวอย่าง เพื่อยกย่องและนำมาใช้เป็นแนวทางการปัญหาครอบครัว
- 4.4 เสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมทางสังคม ตามภายใต้แนวทางวิถีชีวิตที่มีความสง่างามทางวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่
- 4.5 ส่งเสริมการดูแลผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาสังคมในครอบครัว โดยสมาชิกในครอบครัว

บทที่ 5

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การกำกับ ติดตามและประเมินผล

แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้ทิศทางการพัฒนางานด้านสวัสดิการสังคมในอนาคต ภายในช่วงเวลา พ.ศ. 2555– 2559 โดยกำหนดสาระสำคัญให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครอบคลุมภารกิจงานด้านสวัสดิการสังคมหลายด้าน ดังนั้นเพื่อให้แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ในทางปฏิบัติ จึงควรกำหนดกลไกประสานการดำเนินงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์โดยจะกำหนดให้มีการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

1) กสจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมผลักดันแผนฉบับนี้ เพื่อให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์จังหวัดด้านสังคม

2) กสจ. สร้างความตระหนักให้ผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยงาน โดยการเชิญชวนให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการจัดทำคู่มือชี้แจงรายละเอียด แปลงยุทธศาสตร์ให้เป็นแผนงาน โครงการ วิธีการทำงาน ฯลฯ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานต่อไป

3) กสจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เนื้อหาของยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการจัดสวัสดิการสังคมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนได้ "รู้และเข้าใจ"

4) กสจ. ควรจัดให้มีศูนย์บริการข้อมูล ศูนย์ให้คำปรึกษา และศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม ทั้งในลักษณะที่ดำเนินการเอง หรือ ร่วมดำเนินการกับสถาบันอื่น ๆ หรือ การจัดจ้างจากภายนอก (Outsource) ให้สถาบันอื่นทำหน้าที่แทน

5) กสจ. จัดทำแผนระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐ เอกชน ภายในจังหวัดเพื่อสมทบในกองทุนประเภทต่างๆที่จะใช้สนับสนุนโครงการที่สนองตอบแผนยุทธศาสตร์ที่เสนอโดยหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน

6) กสจ. ดำเนินการอนุมัติงบประมาณโครงการที่เสนอโดยภาคีต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนฉบับนี้

7) กสจ. ร่วมกับองค์กรพันธมิตรรณรงค์ และสร้างแรงจูงใจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ธุรกิจเอกชนที่พร้อมเพื่อดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

8) กสจ. ต้องดำเนินงานเชิงรุก โดยเป็นเจ้าภาพในการประสานความร่วมมือ และ/หรือบูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคม

9) กสจ. จัดตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลภาพรวมของการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ ที่ประกอบด้วยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันทางวิชาการ ภายหลังจากที่แผนฯ ประกาศใช้แล้ว 2 ปี และ 4 ปี เพื่อมาทบทวนพิจารณาปรับปรุงแผนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงรวมถึงเตรียมการเพื่อร่างแผนยุทธศาสตร์ฯ ในฉบับที่ 2 ด้วย

การจัดทำแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การกำกับ และการประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และโดยที่งานจัดสวัสดิการสังคมเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางและหลากหลาย เกี่ยวพันกับชีวิตและความเป็นอยู่ของทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันในสาระทั้งหมดของแผน ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานและเนวติง ต้องอาศัยกลไกการสื่อสารประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ ทุกประเภท ของสื่อ ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น การจัดเวทีการประชุมสัมมนา การร่วมปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างความรู้สึกร่วมกัน

กระบวนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลที่ดีและเหมาะสม ควรออกแบบกระบวนการให้ ง่าย ไม่ซับซ้อน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินการนำแผนไปสู่การ ปฏิบัติในทุกระดับ

อย่างไรก็ดี การติดตาม ประเมินผล ควรมีการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน และจัดทำอย่างเป็น ระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมมาประกอบการตัดสินใจแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา หรือเปลี่ยนแปลง แผนงาน โครงการต่อไป